

Госпад — мае аднолькавае зь *вёскай* паходжаньне. Але ўласна *вёску* розныя народы называюць і разумеюць па-рознаму. Напрыклад, расейскае „*деревня*“ — зусім ня тое, што *вёска*. У расейцаў нацыянальны поступ зьвязваецца з расейскім горадам. Пры гэтым расейцы гавораць пра „*ідэятызм вясковага жыцьця*“. У нас жа горад яшчэ не нарадзіўся. А той, што ёсьць, — абьякавы да беларусаў і пазначае нацыянальны рэгрэс. Сказаць пра „*ідэятызм вясковага жыцьця*“ па-беларуску — значыць наракаць на жыцьцё ўвогуле. „Ну ты, *деревня*“ — гучыць па-расейску як абраз. „*Эх ты, вёска*“ — гучыць па-беларуску як дакор, у якім ёсьць любоў.

Вёска — вясёлка, *вёска* — вясна і восень, *вёска* — скала.

Армянін Сараян казаў некалі, што ягонае сэрца ў гарах. Горы бароняць ад ворагаў і не даюць разьляноўвацца, прымушаюць цяжка працаваць і жыць у згодзе з прыродай. *Вёскі* — гэта горы нашай зямлі. Не выклікае даверу сьведамы беларус, які можа сказаць: не люблю *вёскі*! Гэта значыць, што ён або ўвогуле нічога ня любіць, або — ня сьведамы беларус.

Сэрца беларуса — у *вёсцы*.

Віза

Сяргей Шуна

Далі *візу*. Не далі *візы*. Увялі *візавы рэжым*. Скасавалі *візавы рэжым*. *Візавая падтрымка*. *Віза* на ўезд, транзытная, студэнцкая, працоўная, эміграцыйная, шэнгенская, разавая, шматразовая — такая музыка гучыць увушшу таго, хто выбіраецца сёньня ў вялікі сьвет.

Віза — адна з найбольш адметных зьяваў эпохі нацыянальных дзяржаваў. *Віза*, якая ставіцца ў пашпарце і дазваляе прыватнай асобе перасоўвацца ў падзеленай на розныя краіны прасторы — гэта натуральны спосаб самасьцьвярджэньня дзяржавы, выяўленьне яе пазыцыі ў сьвеце, павагі да сябе і да іншых.

Калі СССР адышоў у нябыт і на ягоным месцы паствараліся новыя дзяржавы, выехаць зь якіх ужо не было ніякай праблемы, — атрыманьне *візы* сталася прыватнай справай.

Затое сёньня вельмі важна — чый ты грамадзянін. Рэч у тым, што некаторыя краіны на знак сымпатыі і даверу да некаторых іншых зусім адмяняюць *візавы рэжым*. Так, беларускія грамадзяне могуць бязь *візы* езьдзіць па Расеі — хоць да Чукоткі, а польскія ці літоўскія — наадварот: па ўсёй Эўропе і шмат дзе яшчэ. Розьніцу адчуе той, каму даводзілася чакаць *візы* дні, тыдні, месяцы...

Вільня

Сяргей Дубавец

Вільня — сталіца Вялікага Княства Літоўскага, сэрца краю, крывіцкая Мэкка. Той, хто не вывучаў у школе паэмы Якуба Коласа „Новая зямля“, можа й ня ведаць, ШТО ў беларускай мове значыць слова „*Вільня*“. На працягу апошніх 50 гадоў замест *Вільні* ў сьвядомасьці беларусаў праз расейск-